

สมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1

Administrators' Competencies Affecting the Effectiveness of Schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1

กิตติพันธ์ อาษาพันธ์¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์³
Kittiphon Arsaphan¹ Asst. Prof. Dr. Sawat Pothivat² Asst. Prof. Dr. Vijitra Vonganusith³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะผู้บริหารและศึกษาประสิทธิผลโรงเรียน 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียน 3) ค้นหาสมรรถนะผู้บริหารที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผล และ 4) แนวทางพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ บุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 373 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ เป็นแบบสอบถามข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหาร มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .310 ถึง .788 และแบบสอบถามข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .432 ถึง .691 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.974 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่ละขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัย พบว่า

1. สมรรถนะผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และประสิทธิผลโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน
2. สมรรถนะผู้บริหารและประสิทธิผลโรงเรียน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r_{xy} = .916$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สมรรถนะ

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้บริหาร ประสิทธิผลโรงเรียน

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course teacher in Master of Education Program And Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³Course teacher in Master of research of Curriculum and Instruction and Doctor of Philosophy Program in research of Curriculum and Instruction Sakon Nakhon Rajabhat University

ผู้ติดต่อ, อีเมล: กิตติพันธ์ อาษาพันธ์, domdoy2802@gmail.com

รับเมื่อ 23 กันยายน 2564 แก้ไข 1 พฤศจิกายน 2564 ตอรับ 3 พฤศจิกายน 2564

ผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .631 ถึง .936 และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

3. สมรรถนะผู้บริหาร จำนวน 5 ด้าน ที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลโรงเรียน ได้แก่ ด้านการสื่อสารและการจูงใจ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านการบริการที่ดี สามารถรวมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวมได้ร้อยละ 84.50 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.20144

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y = 0.279 + 0.268X_6 + 0.215X_4 + 0.209X_8 + 0.124X_1 + 0.119X_2$$

และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z = 0.296Z_{x6} + 0.255Z_{x4} + 0.222Z_{x8} + 0.124Z_{x1} + 0.124Z_{x2}$$

4. แนวทางพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลโรงเรียน มี 5 ด้าน ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การสื่อสารและการจูงใจ และการมีวิสัยทัศน์ เป็นแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และทำให้เกิดผลสำเร็จที่สูงขึ้น

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) examine the level of administrators' competencies and school effectiveness, 2) analyze the relationship between administrators' competencies and school effectiveness, 3) identify administrators' competencies that were good predictors of school effectiveness, and 4) establish guidelines for developing administrators' competencies that were good predictors of school effectiveness. The sample group consisted of 152 administrators and 221 teachers working under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1, in the academic year 2021, yielding a total of 373 participants. The instruments for data collection comprised a set of 5 level-rating scale questionnaires on perceived administrators' competencies with the predictive power from .310 to .788, and a set of 5 level-rating scale questionnaires on perceived school effectiveness with the predictive power from .432 to .691. The reliability for both sets of questionnaires was .974. The in-depth interview forms were also administered. The statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and Stepwise multiple regression analysis.

The results were as follows:

1. Administrators' competencies as a whole and in each aspect were at a high level, whereas school effectiveness as a whole and in each aspect was also at a high level.

2. Administrators' competencies and school effectiveness as a whole had a positive correlation ($r_{xy} = .916$) at the .01 level of significance. When considering in each aspect, administrators' competencies and school effectiveness had the correlation coefficient ranging from .631 to .936 at the .01 level of significance in all aspects.

3. Five aspects of administrators' competencies as a whole were good predictors and jointly predicted school effectiveness, namely communication and motivation (X_6), teamwork (X_4), vision (X_8), and achievement oriented (X_1), and good services (X_2), amounting for 84.50 percent with the standard error of the estimate of ± 0.20144 .

The predictive equation could be written in terms of raw and standardized scores as follows:

$$Y = 0.279 + 0.268X_6 + 0.215X_4 + 0.209X_8 + 0.124X_1 + 0.119X_2$$

$$Z = 0.296Z_{x_6} + 0.255Z_{x_4} + 0.222Z_{x_8} + 0.124Z_{x_1} + 0.124Z_{x_2}$$

4. The proposed guidelines for developing administrators' competencies that were good predictors of school effectiveness were rated by experts at the highest level, including: 1) Achievement Oriented, administrators should have knowledge and understanding in planning performance; 2) Good Services, administrators should demonstrated intentions and willingness to support provided services; 3) Teamwork, administrators should participate actively in planning process with others within schools; 4) Communication and Motivation, administrators should be able to influence teachers and school personnel to accept and agree in all situations; and 5) Vision, administrators should be leaders in creating visions.

Keywords: Administrators' Competency, School Effectiveness

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างสูง การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาทำให้พลเมืองของประเทศเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ อันจะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่ตนเองและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) มาตรฐานตำแหน่งผู้บริหาร ตามหนังสือ ที่ ศธ 0206.3/ว 3 (PA) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบหลักในการบังคับบัญชา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการบริหารวิชาการและความเป็นผู้นำ ทางวิชาการบริหารจัดการสถานศึกษา คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้มีการ ประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะ และเลื่อนวิทยฐานะต้องผ่านการ ประเมิน 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 วินัยคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านที่ 2 คุณภาพการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากสมรรถนะ ในการปฏิบัติงาน คือ พิจารณาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน

ประสิทธิผลโรงเรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษาทั้งงาน วิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรงให้ดำเนินงานตามภารกิจ 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงาน บุคคล งานบริหารงานทั่วไป โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล เพื่อให้การบริหารงานคล่องตัวและรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และประเทศชาติอย่าง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ได้มาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐาน ความเป็นไทย น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน” เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการ บนรากฐานความเชื่อที่ว่า หากผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะในระดับสูง สถานศึกษาก็จะมีประสิทธิผลมากตามไปด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะพบว่าสมรรถนะผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียน แต่ยังขาดการศึกษา ให้ทราบถึงขนาดและทิศทางความสัมพันธ์ของสมรรถนะผู้บริหารที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลโรงเรียน ผู้วิจัยจึง สนใจที่จะศึกษาเรื่องสมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อโรงเรียน

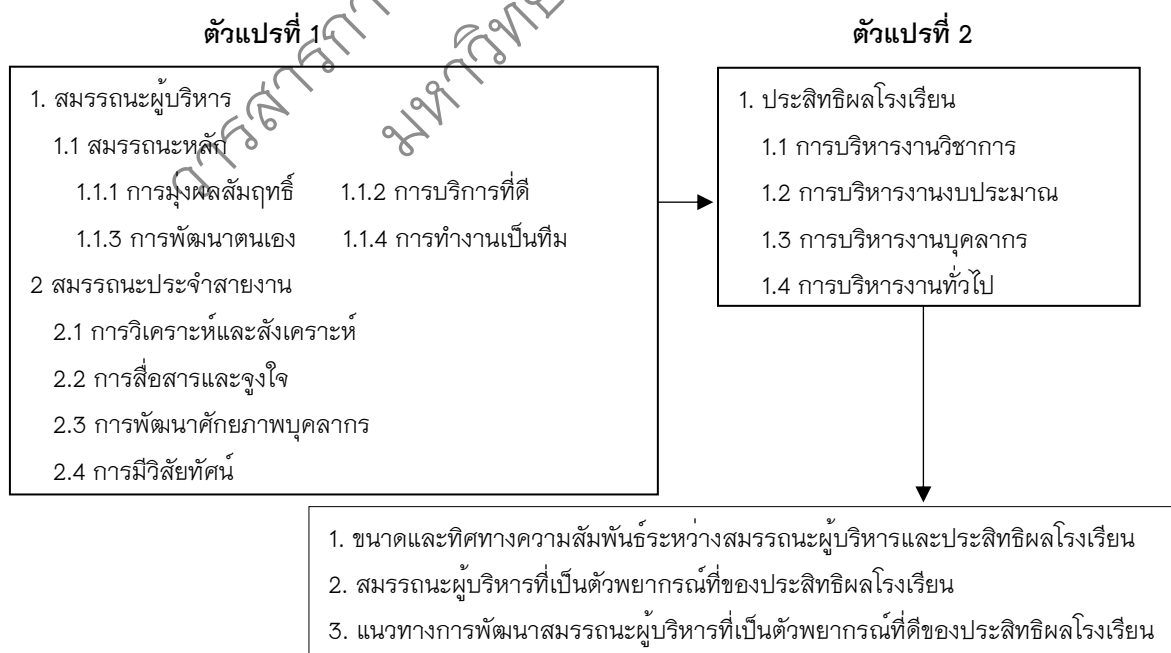
คำถามการวิจัย

1. สมรรถนะผู้บริหารและประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. สมรรถนะผู้บริหารและประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 มีขนาดและทิศทางความสัมพันธ์กันอย่างไร
3. สมรรถนะผู้บริหารสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ได้หรือไม่ และมีสมการเป็นอย่างไร
4. แนวทางพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลโรงเรียนควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะผู้บริหารและประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสมรรถนะผู้บริหารและประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1
3. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของสมรรถนะผู้บริหารที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1
4. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,769 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 373 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 152 คน และครูผู้สอน 221 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถนะ

ตอนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง และแบบออนไลน์ผ่านระบบรับ-ส่งหนังสือราชการ (AMSS) พร้อมได้กำหนดวันส่งคืน จากนั้นผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จนครบตามเป้าหมาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) และการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha-Coefficient)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้ การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. สมรรถนะผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน โดยด้านที่มีอันดับสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{x} = 4.37$) ส่วนด้านที่อยู่อันดับสุดท้าย คือ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($\bar{x} = 4.23$)

2. ประสิทธิภาพโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน โดยด้านที่มีอันดับสูงสุด คือ ด้านบริหารงานงบประมาณ ($\bar{x} = 4.36$) ส่วนด้านที่อยู่อันดับสุดท้าย คือ ด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 4.21$)

3. สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิภาพโรงเรียน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r_{xy} = .916$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิภาพโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

4. สมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 8 ด้าน พบว่า มี 5 ด้าน ที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดของประสิทธิภาพโรงเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านการสื่อสารและการจูงใจ รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านการบริการที่ดี ซึ่งตัวแปรทั้ง 5 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพโรงเรียน โดยรวมได้ร้อยละ 84.50 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.20144

5. แนวทางพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดของประสิทธิภาพโรงเรียน มี 5 ด้าน ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การสื่อสารและการจูงใจ และการมีวิสัยทัศน์ เป็นแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และทำให้เกิดผลสำเร็จที่สูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. สมรรถนะผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านและมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน โดยด้านที่มีอันดับสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ส่วนด้านที่อยู่อันดับสุดท้าย คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 1 สอดคล้องกับ ฉิมรุช แก้วบัวสา (2558, หน้า 109 - 110) ได้ศึกษา สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านและมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน โดยด้านที่มีอันดับสูงสุด คือ ด้านบริหารงานงบประมาณ ส่วนด้านที่อยู่อันดับสุดท้าย คือ ด้านบริหารงานบุคคล เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กล่าวว่า “ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก” ซึ่งสอดคล้องกับ นันทิยา พรหมจันทร์ (2561, หน้า 134 - 135) ได้ศึกษาการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิภาพโรงเรียน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r_{xy} = .916$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์สัมพัทธ์อยู่ระหว่าง .631 ถึง .936 และมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กล่าวว่า “สมรรถนะผู้บริหารและประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก” นั่นคือ ถ้าผู้บริหารมีสมรรถนะที่อยู่ในระดับสูง ก็จะส่งผลให้

ประสิทธิผลโรงเรียนอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับ จีรนันท์ ม่วงพิณ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันระดับสูงในทางบวก เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ในแต่ละสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูงในทางบวก

4. สมรรถนะผู้บริหารเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลโรงเรียนได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่กล่าวว่า “สมรรถนะผู้บริหารเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1” ซึ่งสมรรถนะผู้บริหาร ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 8 ด้าน พบว่า เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลโรงเรียน 5 ด้าน ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร และการจูงใจ และการมีวิสัยทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับ วัชพงษ์ อุยวงศ์ (2561, หน้า 162 – 163) ได้ศึกษา สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ค่าอำนาจพยากรณ์ สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 8 ด้าน ซึ่งมีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การพัฒนา ศักยภาพของบุคลากร และการมีวิสัยทัศน์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน โดยด้านที่มีอันดับสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านที่อยู่อันดับสุดท้าย คือ ด้านการทำงานเป็นทีม แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ควรนำสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง มาการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เพื่อพัฒนาการบริหารโรงเรียน ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยวิธีที่หลากหลาย มีการวิเคราะห์ รวบรวมองค์ความรู้ เพื่อนำไปใช้พัฒนางานและนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนางานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลแก่โรงเรียน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน โดยด้านที่มีอันดับสูงสุด คือ ด้านบริหารงานงบประมาณ ส่วนด้านที่อยู่อันดับสุดท้าย คือ ด้านบริหารงานบุคคล แสดงว่า ผู้บริหารยังมีการบริหารงานในด้านนี้ให้เกิดประสิทธิผลน้อย ซึ่งทรัพยากรทางด้านมนุษย์ก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิผล ดังนั้นผู้บริหารควร บริหารงานบุคคลในโรงเรียนให้ สอดคล้องกับกฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานกำหนด ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ในการศึกษาต่อ การพัฒนาและวิจัย ตามแนวทางของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการจัดการ เรียนการสอน พิจารณาความดี ความชอบของ บุคลากรในโรงเรียน ด้วยความยุติธรรม โปร่งใส และการยกย่อง เชิดชูเกียรติ ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีผลงานดีเด่น เป็นประจักษ์

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กันทางบวก ดังนั้นควรมีการพัฒนาผู้บริหารให้มีสมรรถนะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหาร ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การสื่อสารและการจูงใจ และการมีวิสัยทัศน์ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ ดังนั้น ในกรณีที่โรงเรียนมีข้อจำกัด ด้านทรัพยากรอาจเลือกตัวพยากรณ์ที่ดีมาใช้ในการบริหารจัดการเป็นอันดับแรก เพื่อเพิ่มประสิทธิผลโรงเรียนให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบอื่นที่มีผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน เพิ่มเติมในส่วนหนึ่งของโรงเรียน ประถมศึกษา

2.2 ควรวิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน ในเขตพื้นที่ การศึกษาอื่น หรือในระดับจังหวัด

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2.4 ควรมีการวิจัยและพัฒนา เพื่อหารูปแบบของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ในระดับโรงเรียน ประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- _____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2). และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- _____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553 (ฉบับที่ 3). กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- จิรนนท์ ม่วงพิณ. (2557). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ อุดรธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ณิรมุข แก้วบัวสา. (2558). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นันทิยา พรหมจันทร์. (2561). การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บรรลุ ชินน้ำพอง. (2556). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 7(1). 92-103.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิษพงษ์ อัยวงศ์. (2561). สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. (2564). แผนและนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2548). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

_____. (2564). คู่มือการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 2564. กรุงเทพฯ.

Krejcie, R.V., and Morgan, D.W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610

Likert. (1970). *New Patterns of Management*. New York: McGraw–Hill.

McClelland, D. C. (1975). *A competency model for human resource management Specialists to be used in the delivery of the human resource management cycle*. Boston: McBer.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร